

Az osztrák képviselőház.

Írta : Tisza István.

Foglalkoztunk az osztrák választások eredményével s igyekeztünk kipuhatolni és objektív hűséggel reprodukálni az általános szavazati jognak az osztrák pártviszonyokra gyakorolt hatását. Röviden érintettük azt a körülményt is, hogy az általános szavazati jog politikai képzettség és iskolázottság tekintetében lényegesen leszállította az osztrák képviselőház színvonalát.

A kérdésnek ez elől a részlete elől soin lehet kitérnünk, hiszen a képviselőválasztásoknak a nemzeti politika irányának, elvi tartalmának megállapításával teljesen egyenrangú hivatása, hogy azokat az egyéneket, vigye be a parlamentbe, akik rátermettséggel bírnak a képviselői funkciók megfelelő teljesítésére. A képviselőválasztásoknak 'a politikai szelekció bizonyos nemét kell elvégezniök. Jó választási rendszernek csak azt tekinthetjük, amelyik helyesen teljesíti ezt a földatot is s a nemzeti társadalomnak képzettség, szellemi képesség és politikai energia szempontjából legerősebb egyéneire bízva a parlamentre ruházott nemzeti jogok gyakorlását.

Áll ez a világ minden parlamentjére, mert hiszen maga a törvényalkotási munka is megsínyli azt, ha az nem a nemzeti társadalom erre legalkalmasabb elemeinek kezébe kerül, a parlamentáris kormányzatnak pedig egyenesen előfeltétele. Szégyenteljes állapotokat teremt, végképpen lejáralja és lehetetlenné teszi a parlamenti kormányzatot minden olyan választási rendszer,

amelyik erre a föladatra alkalmatlan egyének kezébe adja a parlamenti vezetést.

Lehetetlenné válik a parlamentarizmus, amint nem magas politikai műveltségű, a nemzeti politika kérdéseiben ítéletet mondani képes férfiakból kerül ki a parlament nagy zöme, akik a nemzet leghivatottabb államférfiainak vezetése alatt, föladatának megoldására képes kormánypartot és ellenzéket alkotva biztosítják a parlamentáris kormányzat nélkülözhetlen előfeltételeit.

Lét, vagy nem lét kérdése ez a parlamentáris kormányzatra nézve mindenütt a világon, lét, vagy nem lét kérdése a nemzeti politikára nézve Magyarországon is, ahol parlamentáris kormányzat nélkül magyar nemzeti politika nem képzelhető. Nemcsak a szabadelvű haladás, de a nemzeti lét szempontjából elsőrendű kötelességünk tehát a közel szomszédban rendelkezésünkre álló tapasztalatok segélyével megvizsgálunk azt, minő kilátásokat nyújt az általános szavazati jog ebben az irányban.

Ebben az eljárásunkban nincs semmi személyeskedés, vagy kisebbítő irányzat az osztrák képviselőház tagjaival szemben.

Mi sem állhat távolabb tőlünk, mint hogy ítéletet akarjunk mondani ez urak egyénisége és általános emberi értéke fölött. Szívesen elhiszünk minden szépet és jót az osztrák képviselőház minden tagjáról. Ez azonban nem akadályozhat meg annak megvizsgálásában: bírnak-e ezek az urak a politikai képzettségnek és rátermettségnek azzal a mértékével, amely egyedül tenné őket képessé a nemzeti politika helyes irányítására, a nemzet érdekeinek megóvására, a nemzeti önkormányzat sikeres kezelésére.

Becses anyagot szolgáltat e vizsgálódásunkra egy a közel múltban megjelent vastkos könyvecske, amelyben Fritz Freund az osztrák választások statisztikája mellett képekben és életrajzi adatokban bemutatja a képviselőház összes tagjait. Ez adatok az illetők bemutatásán alapulnak, semmiesetre sem tartalmazhatnak tehát rájuk nézve kedvezőtlen tévedéseket, úgy, hogy az összbemutató, amelyet ez adatok összeállításából meríthetünk, a valóságnál nem lehet kedvezőtlenebb.

A dolog sokkal életbevágóbb fontossággal bír nemzetünk jövőjére nézve, semhogy félmunkával lehetne megelégednünk. Az a kép, amelyet rovatos számcsoportokra összevont konklúzióink mutatnak, mégis csak halvány leszűrése a valóságnak.

Elébe bocsátjuk tehát a képviselők nevének, foglalkozásának és képzettségének felsorolását, hogy egész drasztikus közvetlenségében álljon a helyzet az olvasó előtt.

Lássuk tehát mindenekelőtt az osztrák képviselőház tagjainak nemzetiségek és pártok szerint csoportosított névsorát.

I. Német pártok.

I Német agráriusok.

1. Schreiner Gusztáv dr. jur., nagybirtokos, volt miniszter.
2. Damm János dr. jur., nagybirtokos.
3. Kischmann Antal járási főnök, jogvégzeti.
4. Steinwender Ottó gimnáziumi tanár.
5. Schurl Károly állatorvos.
6. Gr. Barbo József földbirtokos, gazdasági akadémia.
7. Herzmanski Richard földbirtokos, gazdasági akadémia.
8. Maxner Vilmos földbirtokos, algimn. és gazd. középiskola.
9. Teltschik Vilmos földbirtokos, gazdasági középiskola.
10. Seivel Antal földbirtokos, látogatta a gimnáziumot.
11. Paulik Rudolf földbirtokos, alreálgimnázium.
12. Lukal József földbirtokos, alreálgimnázium.
13. Srukrup Márton földbirtokos, 2 gimnaziális osztály.
14. Kutscher Ferenc földbirtokos, népiskola.
15. Strziska János földbirtokos, népiskola.
16. Stahl Vencel földbirtokos és kereskedő, népiskola.
17. Keltzenbauer Gergely földbirtokos, népiskola.
18. Ansorge Ágost földbirtokos, népiskola.
19. Goll József földbirtokos, 2 népiskolai osztályt végzett.
20. Brandt Mihály földbirtokos, 1 népiskolai osztály.
21. Spiess Erdmann földbirtokos, népiskola.
22. Kurlich János földbirtokos, 2 népiskolai osztály.
23. Krütznér Péter földbirtokos, polgári iskola.
24. Lipka Erhardt néptanító.
25. Mayer József serfőző, algimnázium.
26. Brunner József pék és vegyeskereskedő, népiskola.

2. Deutsch fortschrittlich.

1. Gross Gusztáv egyetemi tanár.
2. Redlich József egyetemi tanár.
3. Bachmann Adolf egyetemi tanár.

1. Kuranda Camil nyűg. miniszteri tanácsos.
2. Dr. d'Elvert Henrik felebbviteli törvényszéki bíró.
3. Langenhahn Fűlöp dr. jur., nagyiparos.
4. Neumann Vilmos ügyvéd.
5. Licht István ügyvéd.
6. Elshehr Leonhardt lovag, ügyvéd.
10. Lecher Ottó dr. jur., ipar- és keresk. kamarai tikár.
11. Günther Ottó főmérnök.
12. Primavesi Róbert kereskedő, műegyetem.
13. Zenker Viktor író, bölcsészetet hallgatott.
14. Friedmann Miksa mérnök.
15. Keller Vilmos kalapos, reálgimnáziumba járt.
16. Denk Ágost nyomdatulajdonos, reáliskolába járt.
17. Ganser Ottó mechanikus, alreáliskolába járt.

3. Deutschrádkal.

1. Herold József ügyvéd.
2. Mühlwerth Albin lovag, ügyvéd.
3. Urban Károly dr. jur., magánzó.
4. Wichtl Frigyes dr. jur., földbirtokos.
5. Heine Rudolf főmérnök.
0. Lössl Rudolf középiskolai tanár.
7. Michl Viktor orvos.
8. Totisch Ferenc orvos.
9. Felzmann Rudolf földbirtokos, gazdasági akadémia.
10. Sommer Rudolf dr., philos., keresk. akadémiai tanár.
11. Pacher Rafael újságíró, bölcsészetet hallgatott.
12. Wolf Károly újságíró, bölcsészetet hallgatott.
13. Hummer Gusztáv gyógyszerész.
14. Schreiter Ferenc néptanító.
15. Kasper József néptanító.
16. Teufel Oszkár gyáros, reáliskolát végzett.
17. Kroy Ottó vasúti alkalmazott, járt középiskolába.
18. Bernt Ferenc földbirtokos, polgári iskola.
19. Rieger Alajos földbirtokos, polgári iskola.
20. Kopp János földbirtokos, algimnázium.
21. Krausz Vince tanár, polgári iskola.
22. Glöckner Adolf iparos, népiskola.

4. *Kis német csoportok. (Alldeutsch, Deutschnational, Deutschfreiheitlich, Deutschdemokrat, SocialpoUtiker, Deutsche Arbeiterpartei.)*

1. Hock Pál dr. közigazgatási bíró.
 2. Ofner Gyula ügyvéd.
 3. Pollauf Vilmos ügyvédsegéd.
 4. Lodgmann Rudolf lovag dr. jur.
 5. Water Lipót dr. jur., pénzügyi hivatalnok.
 6. Schürf János dr. jur., közigazgatási tisztviselő.
 7. Jäger Ödön orvos.
 8. Fahrner Ádám postakezelő, egyetemen járt.
 9. Seidl Ferdinánd újságíró, kereskedelmi akadémia.
10. Malik Vince, kadetiskola, volt főhadnagy.
 11. Wüst Károly birtokos, képzettségéről nincs adat .
 12. Iro Károly újságíró, alreáliskola.
 13. Wedra Rudolf néptanító.
 14. Stark Simon újságíró, polgári iskola.
 15. Knirsch János magánhivatalnok, 2 gimn. osztály.
 16. Kittinger Károly postamester, alreáliskola.

5. *Deutsche Volkspartei.*

1. Roller Gyula bíró, dr. jur.
2. Marckhl Richard járásbíró.
3. Waldner Viktor egyetemi tanár.
4. Erler Ede ügyvéd.
5. Koller Antal dr. jur., iparkamarai titkár.
6. Kinz Ferdinánd ügyvéd.
7. Dinghoff er Ferenc dr. jur., járásbíró.
8. Sylvester Gyula ügyvéd, dr. jur.
9. Stölzel Arthur ügyvéd, dr. jur.
10. Oberleitner Henrik dr. jur. gyáros.
11. Freissler Róbert dr. jur., iparkamarai titkár.
12. Erb Lipót reáliskolai tanár.
13. Hoffmann v. Wellenhof Pál reáliskolai tanár.
14. Ulrich Jakab mérnök.
15. Kindermann Ferenc orvos.
16. Wastian Henrik író, egyetemen járt.
17. Jesser Ferenc újságíró, egyetemen járt 2 évig.
18. Hugo Albrecht iparos, polgári és kereskedelmi iskola.
19. Dobernig József író, gimnázium.
20. Nagele József serfőző, reáliskola.

10. Hartl Károly ipariskolai tanár, polytechnikum.
11. Kraft Emil kereskedő, tanítóképezde.
12. Reininger Károly gyáros, kereskedelmi akadémia.
13. Wagner Ferenc földbirtokos, népiskola.
14. Einspinner Ágost aranyműves, népiskola.
15. Lutschonig Jakab földbirtokos, népiskola.
16. Pongratz Lipót földbirtokos, népiskola.
17. Pirker Alajos földbirtokos, népiskola.
18. Hofer János földbirtokos, népiskola.
19. Hueber Antal asztalos, népiskola.

6. Christlich sociale Partei.

1. Ebenboch Alfréd dr. jur., földbirtokos, volt miniszter.
2. Baehlé József író, jogvégzeit.
3. Heilingner Alajos előljáró, egyetemet hallgatott.
4. Fuchs Viktor dr. ügyvéd.
5. Neunteufel Raimund író, egyetemet hallgatott.
6. Pantz Ferdinánd lovag, volt járási biztos.
7. Wollik Richárd párttitkár, jogvégzett.
8. Schlegel József járásbíró, dr. jur.
9. Guggenberg Athanáz tábornok.
10. Stumpf Frigyes dr. philos., tanítóképezdei tanár.
11. Kimetter Ágost gimnáziumi tanár.
12. Miklas Vilmos gimnáziumi tanár.
13. Fisslthaler Károly postamester, gazd. akadémia.
14. Hruschka Ede erdőmester, gazdasági akadémia.
15. Ilauer János pap.
16. Prisching Ferenc pap.
17. Potzinger Lipót pap.
18. Meixner Ferenc pap.
19. Schöpfer Emil pap.
20. Scheiter József pap.
21. Bauchinger Máté pap.
22. Schachinger György pap.
23. Lang József pap.
24. Bauingartner György pap.
25. Jerzabek Antal orvos.
26. Unterkirchner Péter hivatalnok, reáliskola.
27. Wohlmeyer János építőmester, reáliskola.
28. Turnher Márton, néptanító.
29. Zanegger József gyógyszerész.

30. Bogendorfer József birtokos, reáliskola 6 oszt.
31. Schachinger Károly kereskedő, alreáliskola.
32. Fuchs Ferenc újságíró, polg. iskola.
33. Siegele József földbirtokos és postamester, algimnázium.
34. Noggler József mézáró, reáliskola 2 oszt.
35. Fink Jodok földbirtokos, gimnázium 1. oszt.
36. Kuhn Vencel földbirtokos, polg. iskola.
37. Leys Paspach Emil mézáró, alreáliskola, vincellérképezde.
38. Jukel Károly korcsmáros, reáliskolába járt.
39. Eisenhut József birtokos, alreáliskola.
40. Diwald Lipót birtokos, alreáliskola.
41. Schwiswohl Mihály előmunkás, népiskola.
42. Tomaschitz János földbirtokos, népiskola.
43. Huber Ferenc földbirtokos, népiskola.
44. Schweiger Alajos földbirtokos, népiskola.
45. Mayer György földbirtokos, népiskola.
46. Wagner Ferenc földbirtokos, népiskola.
47. Berger Ferdinánd földbirtokos, népiskola.
48. Hagenhofer Ferenc földbirtokos, népiskola.
49. Medvist Antal földbirtokos, népiskola.
50. Gratz János földbirtokos, népiskola.
51. Kienzl József földbirtokos, „hat eine Nothschule besucht”.
52. Loser Ferenc cipész, népiskola.
53. Grün József földbirtokos, népiskola.
54. Stöckler József földbirtokos, népiskola.
55. Gruber Rudolf korcsmáros, népiskola.
56. Mayer János földbirtokos, népiskola és kereskedelmi iskola.
57. Höher Alajos korcsmáros, népiskola.
58. Jedek Károly fakereskedő, népiskola.
59. Lechner Alajos földbirtokos, 1 osztályú népiskola.
60. List Károly földbirtokos, népiskola.
61. Brandí Alajos pék, népiskola.
62. Frankenburger Ferdinánd földbirtokos, népiskola.
63. Eislerer János molnár, népiskola.
65. Kreilmeir János földbirtokos, népiskola.
65. Raitniger János földbirtokos, népiskola.
66. Heilmayer Ferenc földbirtokos, népiskola.
67. Krennwallner Pál földbirtokos, népiskola.
68. Rerwein József földbirtokos, népiskola.
69. Wald József földbirtokos, népiskola.
70. Grafinger Ferenc iparos, népiskola.
71. Pichler Henrik iparos, népiskola.

- 72, Weisz József korcsmáros, népiskola.
- 73, Schraffl József földbirtokos, népiskola.
- 74, Rienössl Ferenc háztulajdonos, kereskedelmi iskola.
- 75, Parrer Ferenc korcsmáros, népiskola.
- 76, Wille József földbirtokos, népiskola és földművesiskola.

7. Szociáldemokraták.

- 1. Renner Károly, dr. jur., könyvtárnok.
- 2. Ellenbogen Vilmos orvos.
- 3. Leuthner Károly újságíró, jogot hallgatott.
- 4. Pernersdorfer Engelbert újságíró, bölcsészetet hallgatóit.
- 5. Schacherl Mihály újságíró, orvos.
- 6. Adler Viktor újságíró, orvos.
- 7. Hillebrand Oswald újságíró, tanítóképezde.
- 8. Rieger Ede újságíró, polgári iskola.
- 9. Winter Miksa újságíró, algimnázium.

- 10. Jockl János újságíró, polgári iskola.
- 11. Schumeier Ferenc újságíró, népiskola.
- 12. Silberer Ferenc újságíró, népiskola.
- 13. Reumann Jakab, újságíró, népiskola.
- 14. Dávid Antal újságíró, népiskola.
- 15. Seliger József újságíró, 2 oszt. népiskola.
- 16. Résel János újságíró, 2 oszt. népiskola.
- 17. Muhits Vince újságíró, népiskola.
- 18. Bretschneider Lajos újságíró, népiskola.
- 19. Weignny Antal újságíró, népiskola.
- 20. Wulschel Lajos könyvkereskedő, reáliskola.
- 21. Glöckl Ottó néptanító.
- 22. Riese Arnold néptanító és újságíró.
- 23. Seitz Károly néptanító.
- 24. Winarsky Lipót egyleti alkalmazott, polgári iskola.
- 25. Domes Ferenc egyleti alkalmazott, polgári iskola.
- 26. Schliegl Vilmos egyleti alkalmazott, polgári iskola.
- 27. Forstner Ágost egyleti alkalmazott, polgári iskola.
- 28. Skarez Ferdinánd egyleti alkalmazott, népiskola.
- 29. Hanusch Ferdinánd egyleti alkalmazott, népiskola.
- 30. Schäfer Antal egyleti alkalmazott, népiskola.
- 31. Löw Domonkos egyleti alkalmazott, népiskola.
- 32. Palme Ferenc egyleti alkalmazott, népiskola.
- 33. Döisch Albin egyleti alkalmazott, népiskola.
- 34. Pongratz József egyleti alkalmazott, népiskola.

35. Sniiska János egyleti alkalmazott, népiskola.
36. Tomtschik József egyleti alkalmazott, népiskola.
37. Schlinger Antal egyleti alkalmazott, népiskola.
38. Abram Simon kereskedő, ipariskola.
39. Wildholz Lőrinc asztalos-segéd, népiskola.
40. Volker Károly magánalkalmazott, népiskola.
41. Polke Emil magánalkalmazott, népiskola.
42. Gingr Péter magánalkalmazott, népiskola.

II. Csehek.

1. Cseh agráriusok.

1. Bukwaj József járásbíró.
2. Seriák János egyesületi igazgató, jog- és műegyetem.
3. Kotlar Vaclav állatorvos.
4. Viskovsky Károly egyleti titkár, műegyetem.
5. Vacek János pap.
6. Velich Lajos gazd. akadémiai tanár, dr. med.
7. Donát Waclaw földbirtokos, egyetemet hallgatott.
8. Stanek Frantisek földbirtokos, műegyetem.
9. Svejik József földbirtokos, gazd. akadémia.
10. Srdinko Ilynek földbirtokos, kereskedelmi akadémia.
11. Zvarsky József földbirtokos, reáliskola.
12. Udrzal Ferenc földbirtokos, gazdasági akadémia.
13. Padvur Jindrich földbirtokos, reáliskola.
14. Hys József földbirtokos, reáliskola.
15. Rataj János földbirtokos, reáliskola.
16. Mlcoch Tamás földbirtokos, gimnázium.
17. Prasek Károly földbirtokos, volt miniszter, polg. iskola.
18. Kotlant János földbirtokos, polgári iskola.
19. Chaloupka Frantisek földbirtokos, polgári iskola.
20. Prosek József földbirtokos, népiskola.
21. Bradaó Bohumir földbirtokos, népiskola.
22. Rychtera Jaroslav földbirtokos, népiskola.
23. Spacek József földbirtokos, alreáliskola.
24. Felsl Stanislav földbirtokos, alreáliskola.
25. Krz Vojtek földbirtokos, népiskola.
26. 20. Okiestek Frantisek földbirtokos, népiskola.
27. Nemes Frantisek földbirtokos, népiskola.
28. Rozkozny János földbirtokos, népiskola.
29. Rydlo Antal földbirtokos, középiskola. (?)

30. Zahradnek Izidor pap, dr. philos.
31. Dürich József malomtulajdonos, gimnázium.
32. Janovec Tamás korcsmáros, reálgimnázium.
33. Vojta Milos postamester, gimnázium.
34. Kulich František házaló, népiskola.
35. Masrata Frantisek bodnár, népiskola.
36. Mechura János földbirtokos, népiskola.
37. Pavlok Frantisek földbirtokos, 2 oszt. népiskola.
38. Rolsberg Károly báró földbirtokos, egyetem és gazd. akadémia.

2. Cseh nemzeti katolikusok.

1. Hruban Móric ügyvéd.
2. Valousek Ferenc pap.
3. Stojan Antal pap.
4. Silinger Tamás pap.
5. Kadlcak József újságíró, reáliskola.
6. Navratil Frantisek korcsmáros, reáliskola 3 osztálya.
7. Samalik József földbirtokos, népiskola.

3. Cseh haladó néppárt.

1. Masaryk Tamás egyetemi tanár.
2. Sileny Vaclav újságíró, ügyvéd.
3. Stransky Adolf ügyvéd.
4. Prunar Vaclav újságíró, dr. jur.
5. Kalina Antal tisztviselő, jogvégzett.
6. Vodnansky Frantisek titkár.
7. Smrcek Antal műegyetemi tanár.
8. Pokorny János birtokos, alreáliskola.

4. Ifjú cseh (és 1 ó-cseh).

9. Pacák Bedrich ügyvéd, volt miniszter.
9. Fudler Frantisek egyet. tanár, volt miniszter.
9. Kramar Károly dr. juris, gyáros.
9. Funk Vilmos egyetemi tanár.
9. Kverner Ede ügyvéd.
9. Rasin Alajos ügyvéd.
9. Franta Bohuslav dr. jur., tisztviselő.
9. Hrászky János műegyetemi tanár.
9. Tobolka Zdenik egyet. hivatalnok, dr. philos.
10. Lukavsky Frantisek gimnáziumi tanár.

11. Mastalka Indrich gyáros, keresk. akadémia.
12. Cech László kereskedő, polgári és kereskedelmi iskola.
13. Subri Ede orvos.
14. Kratochvil Frantisek lakatos, reáliskola 2 osztálya.
15. Neumann József mérnök.

5. Cseh nacional-social.

1. Baxa György ügyvéd.
2. Sriha Károly járásbíró.
3. Formanek Manó orvos.
4. Hübschmann Ottokár ügyvéd.
5. Klofác Vaclav újságíró, bölcsészetet hallgatott.
6. Choc Yaclav irodai alkalmazott, bölcsészetet hallgatott.
7. Stribrny Jiri újságíró, némi reáliskola.
8. Exner Károly néptanító.
9. Slavicek János újságíró, népiskola és magániskola.
10. V. Vojna János vasúti alkalmazott, polgári iskola.
11. Lisy Cenek néptanító.
12. Konceny Alajos néptanító.
13. Fresl Vaclav munkás, polgári iskola.

6. Cseh szociáldemokrata.

1. Winter Leó ügyvéd.
2. Smeral Gottlieb ügyvédjelölt, újságíró.
3. Tomasek Frantisek újságíró, bölcsészetet hallgatott.
4. Tusar Vlastimil újságíró, algimnázium és keresk. iskola.
5. Memec Antal újságíró.
6. Sveceny Antal újságíró, polgári iskola.
7. Habermann Gusztáv újságíró, polgári iskola.
8. Pik Lajos újságíró, polgári iskola.
9. Klicka Junek újságíró, polgári iskola.
10. Stejskal Jaroslav újságíró, polgári iskola.
11. Bechyne Rudolf újságíró, polgári iskola.
12. Modracek Frantisek újságíró, gimnázium 2 oszt.
13. Hybes József újságíró, 2 oszt. elemi iskola.
14. Prokes János újságíró, 5 oszt. elemi iskola.
15. Filipinszky János újságíró, elemi iskola.
16. Svoboda Frantisek újságíró, 2 oszt. elemi iskola.
17. Burival Frantisek egyleti alkalmazott, polgári iskola.
18. Aust Lajos egyleti alkalmazott, reáliskola 3 oszt.
19. Jaros Rudolf egyleti alkalmazott, reáliskola 3 oszt.

20. Binovec Frantisek egyleti alkalmazott, 3 oszt. elemi iskola.
21. Jirasek Ferdinánd egyleti alkalmazott, 3 oszt. elemi iskola.
22. Hnatek Ferenc egyleti alkalmazott, elemi iskola.
23. Charvat Metodej egyleti alkalmazott, elemi iskola.
24. Vanek Károly egyleti alkalmazott, elemi iskola.
25. Cerny Vilmos szerelő, alreáliskola.
26. Marék Jaroslav vasmunkás, elemi iskola.

III. Lengyelek.

1 Lengyel konzervatívok.

1. Korytovsky Witold dr. jur., földbirtokos, volt miniszter.
2. Zaleski Vencel lovag dr. jur., földbirtokos, miniszter.
3. Bilinsky Leó lovag dr. jur., földbirtokos, volt miniszter.
4. Abrahamovicz Dávid lovag földbirtokos, volt miniszter.
5. Jawirsky László lovag egyetemi tanár.
6. Halvein Alfréd egyetemi tanár.
7. Serwatowski László herceg földbirtokos, jog és gazd. akad.
8. Kozłowski-Boleslav Vladimír földbirtokos, dr. jur.
9. Lubomirsky Endre herceg földbirtokos, dr. juris.
10. Czaykowski László földbirtokos, ügyvéd.
11. Strzemie-Vysoczki Kázmér lovag földbirtokos, jogvégzeit.
12. Rosner Ignác dr. jur., miniszteri tanácsos.
13. Steinhaus Ignác ügyvéd.
14. Matekiewicz Antal járásbíró.
15. Baworowsky György gróf földbirtokos, jogot hallgatott.
16. Hallerburgi Haller Cäsar földbirtokos, műegyetemet hallgatott.
17. Götz v. Ochocim János báró földbirtokos, gazd. akadémia.
18. Starowicyski Szaniszló lovag földbirtokos, egyetemen tanult.
19. Osuchowsky Boleslav földbirtokos, egyetemen tanult.
20. Goluchowski Ádám gróf földbirtokos, gimnáziumot végzett.
21. Londzin József pap.
22. Stern Bernát polgármester, gimnázium 6 osztályát.

2 Lengyel centrum.

1. Dobija József pék, gimnáziumba járt.
2. Poticzek János földbirtokos, polgári iskola.

3. *Lengyel demokrata haladó.*

1. Lisievvicz Sándor ügyvéd.
2. Leo Gyula egyetemi tanár, dr. jur.
3. Lazarski Szaniszló ügyvéd.
4. Steslowicz László keresk. kamarai titkár, dr. jur.
5. Kolischer Henrik gyáros, dr. jur.
6. Zaránski János bányatanácsos, jogvégzett.
7. Rychlik Ignác gimnáziumi igazgató.
8. Zieleniensi Ödön gyáros, műegyetem.
9. German Ludomil volt iskolafelügyelő, dr. philos. ,
10. Kleski János földbirtokos, jogot hallgatott.
11. Junosz Hypolit lovag építőmester, gimnázium.
12. Gall Rudolf nagyiparos, réal és némi műegyetem.

4. *Lengyel nemzeti demokraták.*

1. Glabinszki Szaniszló egyetemi tanár, volt miniszter.
2. Buzik József egyetemi tanár, dr. jur.
3. Tersil Tádé ügyvéd.
4. Jablánski Tádé lovag törvényszéki bíró.
5. Ptás József törvényszéki bíró.
6. Debski László törvényszéki bíró.
7. Gora-Skarbek Alfréd gróf földbirtokos, dr. jur.
8. Zamorski János gimnáziumi tanár.
1. Rauch Ödön iparos, alreál és keresk. iskola.
10. Lewiczki Antal földbirtokos, elemi iskola.

5. *Lengyel néppárt.*

1. Michajda János ügyvéd.
2. Wrobel Ignác államvasúti főtisztviselő, dr. jur.
3. Banas Antal járásbíró.
4. Lasocki Zsigmond gróf tisztviselő, dr. jur.
5. Bialy Szaniszló törvényszéki bíró.
6. Ruebenbauer Ádám földbirtokos, dr. jur.
7. Werszowec-Rey Miklós gróf földbirtokos, dr. jur.
8. Dlugosz László gyáros és földbirtokos, műegyetem.
9. Kedzior András földbirtokos, műegyetem és gazd akadémia.
10. Bunba Antal földbirtokos, gimnázium 7 osztálya.
11. Myjek Vince földbirtokos, gimnázium 6 osztálya.
12. Jachowicz József földbirtokos, gimnázium 4 osztálya.

- . Jchowicz József földbirtokos, gimnázium 4 osztálya.
- . Bis János földbirtokos, polgári iskola.
- . Lyszczarz Ferenc földbirtokos, népiskola.
- . Kubik János földbirtokos, népiskola.
- . Sredmansi András földbirtokos, népiskola.
- . Rusin József földbirtokos, népiskola.
- . Smilowski Szaniszló földbirtokos, népiskola.
- . Witos Vince földbirtokos, népiskola.
- . Jerynak Mihály földbirtokos, népiskola.
- . Bojka Jakab földbirtokos, népiskola.
- . Madej Jakab földbirtokos, népiskola.
- . Przerwa-Tetmayer Vladimir lovag, festőművész akadémia.
- . Stapinski János újságíró, 2 évig jogot hallgatott.
- . Angermann Claudius iparos, műegyetem.

6. Zsidó és cionista.

1. Gross Adolf ügyvéd.
2. Straucher Benno ügyvéd.

7. Lengyel szociáldemokrata.

1. Diamand Henrik ügyvéd.
2. Marék Zsigmond ügyvéd.
3. Liebermann Herrmann ügyvéd.
4. Moraczewski András lovag mérnök.
5. Daszinszki Ignác újságíró, egyetemet hallgatott.
6. Klemendiewicz Zsigmond újságíró, egyetemet hallgatott.
7. Reger Tádé újságíró, kitiltott gyógyszerészethallgató.
8. Hudec József egyleti alkalmazott, algimnázium.

IV. Délszlávok.

/. Szlovén néppárt.

1. Fon József törvényszéki bíró.
2. Benkovic Iván ügyvéd.
3. Sustersic Iván ügyvéd.
4. Pogacnik József földbirtokos, jogot tanult.
5. Jankowic Ferenc orvos.
6. Verstovsek Károly gimnáziumi tanár.
7. Jarc Jenő gimnáziumi tanár.

8. Porse Ferenc gazd. iskolai igazgató, gazd. akadémiát végzett.
9. Korosec Antal pap.
 - . Koch János pap.
 - . Zatnik Ignác pap.
 - . Hladnik János pap.
 - . Gregorcic Antal pap.
 - . Jaklic Ferenc néptanító.
 - . Roskar János földbirtokos, polgári iskola.
 - . Pisek Ferenc földbirtokos, elemi iskola.
 - . Brencic Mihály földbirtokos, elemi iskola.
 - . Demsar Ferenc földbirtokos, elemi iskola.
 - . Gostincar József földbirtokos, elemi iskola.
 - . Grafenauer Ferenc orgonakészítő, elemi iskola^

2. Szlovén szabadelvű-párt.

1. Radnihar Vladimir ügyvéd.
2. Gregorin Gusztáv ügyvéd.
3. Rybar Ottokár ügyvéd.

3. Horvát szlovén nemzeti párt.

1. Ircyic Vince ügyvéd.
2. Smodlaka József ügyvéd.
3. Angrija Mesko ügyvéd.
4. Bianchini György újságíró, pap.
5. Tresic-Parisic Antal újságíró, dr. philos.
6. Mandiz Masko újságíró, bölcsészetet hallgalotl.
7. Spincic Vjicoslav pap.

4. Tiszta horvát jogpárt.

1. Dulibic Antal törvényszéki biró.
2. Laginje Maskó ügyvéd.
3. Sesarvic Antal ügyvédjelölt.
4. Peric József gimn, tanár.
5. Prodan Ivo újságíró, pap.

5. Szerb.

1. Baljak Dusán ügyvéd.
2. Vukotic Bozidar ügyvéd.

V. Ruthének és oroszok.

1. *Rutén nemzeti.*

1. Lewyekyj Leó törvényszéki bíró.
2. Dnisírianskyj Szaniszló egyetemi tanár.
3. Schilling-Syngalewylsch Wladimir lovag járásbíró.
4. Semaka Elias lovag törvényszéki bíró.
5. Olesnicki János ügyvéd.
6. Okuniewsky Teofil ügyvéd.
7. Lewickyj Jenő ügyvéd.
8. Petruszewycz Jenő ügyvéd.
9. Lewyekyj Constantin ügyvéd.
10. Holubowycz Izidor ügyvéd.
11. Cehelskyj Longin ügyvédjelölt.
12. Lukaszewicz Antal lovag földbirtokos, jogvégzeü.
13. Wassilko Miklós lovag földbirtokos, jogvégzeü.
14. Kolessa Sándor egyetemi tanár, dr. philos.
15. Stocki István egyetemi tanár, dr. philos.
16. Romanczuk Julián gimn. tanár.
17. Ceglinski György gimn. tanár.
18. Folis Róbert pap.
19. Spennl Miklós néptanító.
20. Budzynowskyj Wiacislaw újságíró, egyetemen hallgatott.
21. Petryckyj Mihály újságíró, tanítóképezde.
22. Staruch Timót földbirtokos, polgári iskola.
23. Onyszkiewycz István, pap.

2. *Rutén radikális.*

1. Lahowinskyj Miklós ügyvéd.
2. Drylonskyj Kyrilo ügyvéd.
3. Baczynskyj Leó ügyvéd.
4. Stefanyk Wasyl író, orvos volt.
5. Lawruk Pál földbirtokos, 4 hónapig járt elemi iskolába.

3. *Rutén szociáldemokrata.*

1. Wityk Semel szerkesztő, gimnázium.

4. *Orosz nemzeti.*

1. Burylowicz Wladimir törvényszéki bíró.
2. Markow Demeter ügyvéd.

VI. Olaszok.

1. *Olasz néppárt.*

1. Crnci Henrik ügyvéd.
2. Bugatto József Bezirkshauptmann.
3. Grandi Rudolf ügyvédjelölt.
4. Gentili Guido pap.
5. Dehegan Balthazar pap.
6. Vardutti Alajos pap.
7. Degasperi Alcide újságíró, dr. philos..
8. Spadaro Péter számtanácsos, reáliskola.
9. Tonelli Albin kezelőhivatalnok, reáliskola.
10. De Carli German vándortanító, földmíves-iskola.

2. *Olasz szabadelvűek.*

1. Ussai Dénes fő törvényszéki bíró.
2. Rizzi Lajos dr. jur., Landeshauptmann.
3. Gasser Ede ügyvéd.
4. Dr. Malffatti Valér földbirtokos, Polytechnikum.
5. Pitacco György dr. jur., városi tisztviselő.
6. Candassi-Giardo Victor bórkereskedő, kereskedelmi akadémia.

3. *Olasz szociáldemokraták.*

1. Battist Caesar újságíró, dr. philos.
2. Rettoni Valentin egyleti alkalmazott, keresk. iskola.
3. Oliva József nyomdász, reáliskola 3 osztály.

VII. Románok.

1. Dr. Hornuszaki Sándor Landeshauptmann, dr. jur.
2. Simonovici Teofil főörvényszéki bíró.
3. Onciul Aurél lovag, Landeshauptmann, dr. jur.
4. Isopescul-Grecul Constantin egyetemi tanár.
5. Serba György erdőmester, gazdasági akadémia.

Román szociáldemokrata.

1. Grigorovici György, újságíró, egyetemen hallgatott.

A képviselők pártállására, foglalkozására és képzettségére vonatkozó adatokat, nemzetiségek szerint elkülönítve alábbi táblázatok mutatják ki:

I. Németek.

Párt megnevezése	Tagok száma	Jogvégezetti	Más felsőiskolát látogató	Középiskolát végzett	Némi középiskolát látogató	(szaknépiskolát)
Német agrárius	26	3	2	2	9	10
Fortschrittlich	17	10	4	2	1	—
Deutschradikal.	22	4	7	5	5	1
Kis csoportok	16	6	2	3	5	—
Volkspartei	30	10	8	2	3	7
Christlich-social	76	7	16	6	13	34
Szociáldemokrata	43	2	4	5	9	23
Összesen	230	42	43	25*	45	75
%-ban	—	18·3	18·7	10·9	19·5	32·6

* Ebből néptanító 7.

II. Csehek.

Cseh agrárius	38	2	8	5	12	11
Cseh nemzeti kath.	7	1	3	—	2	1
Cseh haladó néppárt	8	6	1	—	1	—
Ifjú csehek és 1 ó-cseh	15	7	5	1	2	—
Cseh nemzeti szocialisták	13	3	3	3	3	1
Cseh szociáldemokrata	26	2	1	—	13	10
Összesen	105	21	21	9*	33	23
%-ban	—	19·6	19·6	8·5	30·8	21·5

* Ebből néptanító 3.

III. Lengyelek.

Lengyel konzervatívek	22	17	2	2	1	—
Lengyel centrum	2	—	—	—	2	—
Lengyel demokrata haladó	12	7	3	2	—	—
Lengyel nemzeti demokrata	10	7	1	—	1	1
Lengyel néppárt	25	7	5	—	5	8
Zsidó és cionista	2	2	—	—	—	—
Lengyel szociáldemokrata	8	3	3	1	1	—
Összesen	81	43	14	5	10	9
%-ban	—	53·1	17·3	6·2	12·3	11·1

IV. Délszlávok.

Párt megnevezése	Tagok száma	Jogvégszelet	Más főiskolát látogatót	Középiskolát végzett	Nemzeti köznevelési iskolát látogatót	Családi névelési iskolát
Szlovén néppárt	20	4	8	2	1	5
Szlovén szabadelvű	3	3	—	—	—	—
Horvát és szerb	14	8	6	—	—	—
Összesen	37	15	14	2	1	5
%-ban	—	40·6	37·8	5·4	2·7	13·5
V. Ruthének és oroszok.						
Ruthén nemzeti demokrata	23	14	7	2	—	—
Ruthén radikális	5	3	1	—	—	1
Ruthén szociáldemokrata	1	—	—	1	—	—
Orosz nemzeti	2	2	—	—	—	—
Összesen	31	19	8	3	—	1
%-ban	—	61·3	25·8	9·7	—	3·2
VI. Olaszok.						
Olasz néppárt	10	3	4	1	2	—
Olasz szabadelvű	6	4	1	1	—	—
Szociáldemokrata	3	—	1	—	2	—
Összesen	19	7	6	2	4	—
%-ban	—	36·9	31·6	10·5	21	—
VII. Románok.						
	6	4	2	—	—	—
%-ban	—	67	33	—	—	—

E csoportosítások eredményét összegezve a képviselők képzettségi foka nemzetiségek szerint összevonva a következő:

	Németek	Csehek	Délszlávok	Lengyelék	Orosz és ruth.	Olaszok	Románok	Összesen
Jogvégzett	42	21	15	43	19	7	4	151
Más főiskola	43	21	14	14	8	6	2	108*
Teljes középiskola . . .	18	6	1	5	1	2	—	33
Néptanító	7	3	1	—	2	—	—	13
Némi középiskola . . .	45	33	1	10	—	4	—	93
Népiskola	75	23	5	9	1	—	—	113
Összesen.	230	107	37	81	31	19	6	511
Volt miniszter	2	3	—	5	—	—	—	10
*Ebből pap 26.								
Ugyanaz %-ban								
Jogvégzett	18·3	19·6	40·6	53·1	61·3	36·9	67	29·5
Más főiskola	18·7	19·6	37·8	17·3	25·8	31·6	33	21·2
Teljes középiskola . . .	7·9	5·7	2·7	6·2	3·2	10·5	—	6·4
Néptanító	3	2·8	2·7	—	6·3	—	—	2·5
Némi középiskola . . .	19·5	30·8	2·7	12·3	—	21	—	18·2
Csak népiskola	32·1	21·5	13·5	11·1	3·2	—	—	22·2
Tehát:								
Főiskolát látogatott . .	37	39·2	78·4	70·4	87·1	68·5	100	50·7
Csak középisk. végzett.	10·9	8·5	5·4	6·2	9·5	10·5	—	8·9
Azt sem	52·6	52·3	16·2	23·4	3·2	21	—	40·2

Megdöbbenéssel konstatáljuk e kimutatásból, hogy az osztrák képviselőháznak csak mintegy fele bír felsőiskolai képzettséggel, ezeken kívül alig $\frac{1}{10}$ -e végzett be valamely középiskolai tanfolyamot, $\frac{4}{10}$ -e ellenben a legjobb esetben csak némi alsófokú középiskolát látogatott s ezeknek nagyobb fele, vagyis az egésznek több mint $\frac{1}{5}$ -e egyáltalában csak népiskolai képzettséggel bír.

Megdöbbenő ez a tény önmagában véve, de fokozza annak sötét tanulságait az, ha e számadatokat az egyes néposztályok szerint elkülönítve vesszük vizsgálat alá. A főiskolai képzettséggel bíró képviselők százalékszámja 37 a németeknél, 39 a csehekénél, 68 az olaszoknál, 70 a lengyeleknél, 77 a délszlávoknál, 87 a ruthénekénél és 100 a románoknál, míg a csak népiskolai vagy legföljebb némi középiskolai kvalifikációval bíróké ugyanezen népfajoknál: 52, 52, 21, 23, 15, 3, illetőleg 0%. Világosan látszik tehát, hogy a megválasztott képviselők képzettsége az illető népfaj gazdasági erejével és műveltségi fokával ellenkező arányban? áll. Kezdetlegesebb fokon álló népfajoknál legalább egyelőre megtartja az értelmiség vezető pozícióját az általános szavazati joggal fölruházott néptömegek fölött is; erősen meginog ez a pozíció már az olaszoknál és lengyeleknél, a németeknél és csehekénél pedig reménytelenül csődöt mond és alig biztosíthatja a kerületek $\frac{1}{3}$ -ában magasabb műveltségű képviselők megválasztását. Olyan államban tehát, amelyben különböző műveltségi és gazdasági színvonalon álló népfajok egyesülnek egy politikai nemzetben, a műveltség és vagyonosság tekintetében előrehaladottabb nép faj; fog sokkal kisebb képzettségű elemeket beválasztani a kezdetlegesebb viszonyok közt élő népfajoknál.

Súlyosbítja ezt a képet az, hogyha folytatva vizsgálódásainkat kutatjuk, hogy a megválasztott magas műveltségű képviselők között is hány olyan van, aki politikai múlttal rendelkezve, bizonyos vezető hivatottságról tett már tanúbizonyságot. Hogy ilyenek vannak sokan Ausztriában, ki fogná azt kétségbevonni.

A múlt század hatvanas és hetvenes éveinek parlamentáris története egész sorozatát mutatja föl az osztrák németiség fényes tehetségű politikusainak, s ezeknek volnának méltó utódai ma is,, ha a szerencsétlen választási rendszer ki nem zárná őket a képviselőházból. Az utolsó évtizedek politikai eseményei hihetetlen gyorsasággal vetették föl egymásután a kormányokat és azok sorában tényleg találkozunk valóban elsőrendű szellemi és morális kvalifikációval bíró, kiváló férfiakkal. De vajjon hányan vannak ezek közül a jelenlegi képviselőházban?

Az összes német képviselők közül csak ketten: az agrárius Schreiner és a keresztényszocialista Ebenhuch voltak, mint földművelésügyi miniszterek tagjai egy-egy kabinetnek, a csehek közül hárman: Pacák, Fiedler és Prasek voltak miniszterek. Vezető

politikusoknak ezek közül egyetlen egy sem tekinthető és csakis a lengyeleknél találunk öt volt miniszterre (Glabinski, Koritovszki, Bilinski, Zaleski és Abrahamovic) s ezek között olyanokra, akik valóban vezető tényezők az osztrák politikának. A többi képviselő között azok is, akik igyekeznek figyelemmel kísérni Ausztria parlamenti életét, alig egynéhány olyan férfiú nevére bukkanhatnak, akinek politikai működése kiválóbb politikai szakértelmet és hivatottságot árult volna el. Politikai szelekció ez valóban, de fejtetőre állítva. Az erősek, a hivatottak kirekesztése a nemzeti létküzdelemből.

Lehet, hogy azok, akik mindenütt gazdasági vonatkozásokat állítanak előtérbe, e sivár képpel szemben abban keresnek megnyugtatót, hogy hiszen a népparlament első sorban a társadalom gazdaságilag tevékeny rétegeit van hivatva vezetőszeréhez juttatni s hogy ám szoruljanak le a hivatásos politikusok és foglalják el ezeknek helyét a kereső társadalom vezető kiválóságai. Vizsgáljuk meg tehát a helyzetet ebből a szempontból is.

Eltekintve a 82 szociáldemokratától, aki természetesen a munkásosztály érdekeit képviseli s legnagyobb részben munkásokból vagy volt munkásokból állván, magasabb iskolai képzettséggel a dolog természeténél fogva nem bírhat, a mezőgazdaságban, iparban és kereskedelemben elfoglalt tőkét és vállalkozást az egész képviselőház 186 tagja képviseli. Ezek közül 49 látogatott főiskolát, 59 némi alsó középiskolát, 78 pedig csak népiskolát. Százalékokban kifejezve 26.4, 31.7, illetőleg 41.9%, úgy hogy az összes földbirtokosok, iparosok és kereskedőknek alig $\frac{1}{4}$ része bír magasabb műveltséggel s képviselheti a kellő szakképzettséggel hivatásának gazdasági érdekeit.

Még sokkal kedvezőtlenebb a helyzet itt is, ha külön tesszük vizsgálat tárgyává a két művelt népfajt, a németet és a csehet, s 186 itt szóba jövő képviselő közül német és cseh 133, míg a többi néposztályokra csak 53 esik.

Ezek közül:

	főiskolát látogatott	némi középiskolát	népiskolát
Német és cseh	20	50	63
Más nemzetiségű	29	9	15
%-okban kifejezve német és cseh	15	37.6	47.4
Más nemzetiségű	54.7	17	28.3

Végül még egy adat: A képviselőház összes tagjai közül 198-an emlékeznek meg katonai szolgálatukról. Ezek közül mint orvosok, gyógyszerészek stb. saját szakmájukban nyertek katonai rangot 11-en, tartalékos tisztek 70-en, altisztek 61-en és közemberek¹ 56-an.

Befejeztük föladatunkat. Csak fényképezni akartunk, minden hozzáfűzött kommentár és okoskodás nélkül. A kép itt van az olvasó előtt, mindenki levonhatja belőle a konzekvenciát. Kérve kérünk mindenkit, vizsgálja meg elfogulatlanul a tényeket, ne induljon ki jelszavakból, apriorisztikus elvi álláspontokból. Gondolja meg, képes-e a parlament munkájának elvégzésére, jogainak gyakorlására és kötelességének teljesítésére egy ilyen „népparlament” és állapítsa meg önmaga saját véleményét: szolgálatot tesz-e a felvilágosodás, a haladás, a szabadság ügyének, erősíti-e a nemzet súlyát és hatalmát, szóval szabadelvű és nemzeti politika-e az a választójogi reform, amely ehhez tenné hasonlónak a magyar képviselőházat?

¹ Jegyzet. Közemberek közé vettem föl azt az egynéhány képviselőt is, aki csak a csapattestet nevezi meg, amelynél szolgált, anélkül, hogy elért katonai rangjáról megemlékeznék. Ha itt egy-két tévedés csúszhatott is netalán be, föltehető, hogy a kérdésről leginkább azon képviselő urak hallgatnak, akik tiszti, vagy altiszti rangot sem szereztek.